

Một Lần Chào Cuộc Cùng Cha Đi Quân Ngũ

Tác Giả: Tráng Quang Chung
Thứ Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

Thưa Tá ị! Ông Trung Sĩ l Thoáng tá báng láu đán vái vá con ông ta rái.

Sau 30.4.1975, ngái Viát đán mát trên kháp thá giái đá đán náng sán. Trên Sách Vá, Báo Chí, Hái Ký, Bút Ký, trên Đài Truyán Thanh, Truyán Hình, trong các Đái Nhác Hái, nháng lúc Hái Háp các Đoàn Thá chính trá hay các Tá Chác khác, trong lúc ngái nói chuyán quá khá vái nhau, đôi lúc cũng nhác đán cái chát cáa nháng vá Táng lãnh hay các Sĩ Quan cao cáp khác trong Quân Lác Viát Nam Cáng Hòa. Nháng cái chát đó phái đá cá vinh danh mát cách trang tráng xáng đáng, phái đá cá ghi vào Lách Sá đá con cháu chúng ta sau này bát đán sá tuán tát cáa cha anh há.

Vái tình thán đó, tôi muán viát lên sá tuán tát cáa Trung Sĩ Nhát Nguyán Thoáng cùng vá con ngày 29.3.1975 đái Đà Náng.

□

□
Tám giờ sáng ngày 28.3.1975, Tiểu Đoàn tôi được lệnh rút về tuyến "vàng" phòng thủ, gần phía Tây Nam của Bộ Tư Lệnh Quân Đoàn I và bên ngoài Pháo Đài 105 ly của Sư Đoàn 3. Mục tiêu đầu tiên bắt đầu là Trại Lữ 14C của Quân Địch ở Bàn đũa Đồi Lũc, Thành phố được thuộc Thành Quân Nam. Tiểu Đoàn chịu trách nhiệm là Tháp Bông An ở Phong Thủy (khoảng 2 km). Tiểu Đoàn di chuyển đến địa điểm lúc 10 giờ sáng, đã thấy vài khẩu đại bác 105 ly đã có sẵn các ruộng khô cách Trại Lữ 14C khoảng 50 mét.

Sau khi liên lạc với các khẩu Pháo Đài ở Trại Lữ được bàn hoạch phòng thủ các khẩu Pháo Đài, tôi ra ngoài,

Một Lần Chào Cuộc Cùng Các Địch Quân Ngũ

Tác Giả: Tráng Quang Chung
Thứ Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

---

giao nhiệm vụ, chỉ định vị trí cho từng Địch Địch. Bä Chä Huy cä a Tiäu Đoàn ä gän Pháo Địch. Khoảng 12 giờ trưa hôm đó, vị Địch Ủy Pháo Địch Träng báo cho tôi biết là họ đã cänh rút lui sau. Tôi không thắc mắc vì Pháo Bình luôn luôn ä sau để yäm trä. Tuy nhiên, tôi ra änh cho Địch Ủy Quý, Träng Ban 3 cä a tôi gọi vị Tiäu Khu hỏi xem chúng tôi có theo họ để bắt họ súng không?

Hai giờ 30 chiều hôm đó Sĩ Quan Ban 3 cä a tôi báo cho tôi biết là Bä Chä Huy Tiäu Khu đã thông báo là địch vị Non Näc.

Lúc này, tôi có phần bi quan vì theo dõi tin tức qua máy trên các tầng sàn cä a các Địch Nä Vä Vùng I mà chúng tôi có trong để cänh truyän tin.

Bän giờ chiều, tôi hoàn toàn không liên äc để cänh vị Liên Đoàn 911 do Trung Tá Lê Văn Thành Chä Huy mà Tiäu Đoàn tôi trực thuäc. Tiäu khu cũng biết vô âm tín.

Tôi gọi vị Trung Tâm Hành Quân cä a Quân Đoàn I cũng như cä a Sĩ Đoàn 3, họ quá bận rộn vị nhiệm vụ Địch Nä Vä nên khó chen vào để cänh.

Tôi mời các Địch Địch Träng và Sĩ Quan Tham Mäu để än cho biết tình hình và bàn kế hoạch. Bây giờ tôi không còn ai Chä Huy nữa nên tôi quyết định rút Tiäu Đoàn vị Häi An để vào Tiäu Khu xem sẽ vị cänh tầng thi đó là con để cänh tầng để än toàn và gän nhät để ra Đà Nẵng.

Địch Nä Vä ra Quäc Lộ 1 thì dân, lính họ chạy vị Đà Nẵng quá sẽ cänh tầng tầng. Họ đang chạy giờ. Tình hình quá bi đát, mất thoáng suy nghĩ trong để u, tôi ra änh tất cänh để änh vị ä trong Làng cách Quäc Lộ 100 mét, chỉ änh tôi vì tôi sẽ Lính ra đây thay cänh đó thì bắt Địch Nä Vä vị lo cho gia đình.

Tôi tiến sát Quäc Lộ 1 để xem tình hình thì gặp Trung Tá Nguyễn Tấn Lộc, Quän Träng Địch Địch. Ông ta cho biết tất cänh Chi Khu cä a Quäng Nam đều cänh räi, Tiäu Khu thì vị Đà Nẵng không liên äc để cänh. Ông ta còn cho biết thêm là Thiäu Tấn Nguyễn Duy Hình, Tấn Lộc Sĩ Đoàn 3 vị änh ông là trực thuäc Địch Tá Vũ Ngọc Hoàng, Trung Đoàn Träng Trung Đoàn 2 thuäc Sĩ Đoàn 3.

Một Lần Chào Cuộc Cùng Các Địch Quân Ngũ

Tên: Trần Quang Chung
Số: Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

Địch Tá Hạng huy luôn các Tiểu Đoàn và Tiểu Khu Quân Nam Bộ. Trung Tá Lạc chỉ còn một người mang máy truyền tin, một người lính báo vô tội. Tôi đang đứng với Trung Tá Lạc thì một chiếc chiên xa M-48 từ trong đi ra thấy có Địch Tá Hạng ngồi trên pháo tháp.

Ông ta thấy tôi liền cho xe dừng lại. Tôi là thuộc quy của ông lúc ông ta còn là Tiểu Khu Phó Quân Nam và hỏi tôi:

- Tiểu Đoàn của mày đâu mà mày đứng đây?

Tôi trả lời:

- Tiểu Đoàn tôi còn nằm trong Làng này, Địch Tá.

Tay tôi chỉ vào trong Làng gần đó.

- Có còn đâu không?

- Còn nguyên, của đứng trên nào của, mà chỉ giúp du kích thôi. Báo về Địch Tá, chỉ Địch Tá biết Tiểu Đoàn này rồi mà.

- Tao hiểu, mày đã nhận lệnh của Tiểu Khu Trung Hình chưa?

- Tôi của nhận lệnh trực tiếp của Tiểu Khu nhưng đã nghe Trung Tá Lạc nói rồi.

- Tất, bây giờ Bộ Chỉ Huy Tiểu Khu không còn ai nữa, mày trực thuộc Trung Đoàn tao, mày có tình sự của tao chưa?

Một Lần Chào Cuộc Cùng Cửa Đồi Quân Ngũ

Tác Giả: Tráng Quang Chung
Thứ Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

- Có đßy đß đßc lßnh truyßn tin rßi Đßi Tá. Bßy giß Đßi Tá cho lßnh thß nào?

- Theo lßnh Thißu Tßng, mßy cho Tißu Đßan vß Hßi An phòng thß vßi Trung Đßan. Đßn nßi, mßy vào gßp tao tßi Bß Chß Huy Tißu Khu đß nhßn lßnh chi tißt.

Tôi tß giß Đßi Tá Hßng trß lui Tißu Đßan trình bày cußc nßi chuyßn và lßnh cßa Đßi Tá Hßng cũng nhß Trung Tá Lßc cho các Sĩ Quan nghe. Sau mßt hßi thßo lußn, cußi cùng tôi nßi: Bßy giß chúng ta vß Hßi An nhß ý đßnh cßa chúng ta đß nßi. Trên vßn đß quân sß, chúng ta đßt đßi quyßn cßa Đßi Tá Hßng, nßu hßu sß, chúng ta có Lßc lßng quân sß cùng chißn đßu. Vß đß tßy tình hình ta xß trß sau.

Tßi Hßi An chúng ta có các đß mß i sau:

- Vß đßa thß chúng ta đß rß nhß trong vòng bàn tay.

- Có kho vũ khí, đßn dßc, lßng thßc, thußc men cßa Trung Tâm Tißp Vßn Qußng Nam cßa Tißu Khu, chúng ta xß đßng nßu chißn đßu nhißu ngày.

- Nßu, có Lßnh chßt hay Bß Thßng thì có Bßnh Vißn Hßi An có phßng tißn cßp cßu, có Bác sĩ Trung Đßan 2 và Y tá.

Liên Tßnh lß 13C tß Đà Nßng đß Hßi An tßng đßi an toàn đß chúng ta vß Đà Nßng.

Tôi đß trình bày nhßng đß mß i hß i cho các Sĩ Quan rß, tôi nßi tißp:

-Nßu phßi bß Đà Nßng nhß Huß và Vùng II thì tôi sß vào trình dißn Quân Đßan đß đßc giúp đß vì Tißu Đßan mình còn nguyên chßa bß tßn thßt thì thß nào Quân Đßan cũng lo cho mình vào Sài Gòn đß tißp tßc chißn đßu. Nßu tßn cùng mình dùng quân sß đßng đß áp đßo Hßi Quân,

Một Lần Chào Cuộc Cùng Cả Địch Quân Ngũ

Tác Giả: Tráng Quang Chung
Thứ Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

---

yêu cầu được chấp vào Nam chiến đấu.

Bây giờ đã 6 giờ chiều, mặc dù còn ánh nắng mặt trời, dân chúng cũng như Binh Sĩ chày và Đạn nổ quá nhiều nên di chuyển đến nơi ẩn nấp thật khó khăn, đặc biệt là tốp. Tôi ra lệnh cho các Địch Tráng, Trung Địch Tráng phải bám sát Binh Sĩ của mình để ngụy trang cho tốp. Nếu tốp, họ phải đến điểm tập trung là Ty Công Chánh Hồ An. Đó là điểm tập trung của Tiểu đoàn, đến vào Tiểu Khu. Tôi căn dặn thật kỹ các Địch phải ban hành lệnh để mọi người lính được nắm rõ điểm tập hợp.

Sáu giờ 30, Tiểu đoàn bắt đầu hành quân với Hồ An. Lính Sĩ Đoàn 2 Bộ Binh Tiểu Khu Quảng Ngãi, Quảng Tín kéo về như kiến. Họ không còn nghe thấy Chá Huy nên hoàn toàn vô trật tự, vô kỷ luật, chấp hành mệnh lệnh vô ý thức làm chậm trễ, họ có thể bỏ mình một cách dễ dàng.

Tôi đến được Hồ An lúc 11 giờ đêm. Tôi đi điểm tập trung, hai Địch đến đã có mặt. Tôi ra lệnh phòng thủ và đưa Tiểu đoàn đến cho đầy đủ. Tôi vào Tiểu Khu để gặp Địch Tá Hồ áng như thường.

Mười hai giờ, Tiểu đoàn đã đến đầy đủ. Địch Ủy Quý Ban 3 Tiểu đoàn, cho tôi biết quân số lúc đó là 470 người. Các Sĩ Quan có đủ, có 20 thanh niên dân là thân nhân của các Quân Nhân của Tiểu đoàn theo họ (họ hy vọng họ có vào Sài Gòn thì họ cùng Tiểu đoàn vào Nam để được dáng họ) vì lúc đi đến Bàn, các gia đình này đã nên họ biết có Tiểu đoàn và nên đem theo luôn.

Có 50 Quân Nhân các Địch khác thuộc Tiểu Khu Quảng Nam đã tốp Địch Vá nay muốn theo chúng tôi. Tôi nói với 50 Quân Nhân này, tôi chấp thuận cho họ đi với Tiểu đoàn và đi về điểm tập trung để tuân hành lệnh của các Sĩ Quan Tiểu đoàn, nếu bắt tuân, tôi ra lệnh bắn bắn, nhất là lúc đến trung. Tôi sợ cho họ về Địch Vá gặp khi tôi gặp Địch Vá đó. Tất cả họ đồng ý và tôi phân chia cho các Địch Địch tác chiến ngay.

Riêng 20 thanh niên dân (trong số này, tôi đã biết họ vì trước đây tôi có đến nhà họ lúc thu hoạch), Tôi ra lệnh cho Trung Sĩ I Thoáng chấp trách nhiệm vì Trung Sĩ I Thoáng là Hồ Sĩ Quan Ban 5 của Tiểu đoàn (Trung Ủy Tráng Ban 5 và á) để ngụy trang tôi gọi là Tiểu Sĩ I Thoáng cho họ biết và nói: “Bà con là thân nhân của Quân Nhân các cấp trong Tiểu đoàn tôi, tôi có nhiệm vụ

Một Lần Chào Cuộc Cùng Cả Địch Quân Ngũ

Tác Giả: Tráng Quang Chung
Thứ Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

Bố o và bà con nhà bố o và lính tôi vậy. Nếu được nghe từ bà con nghe là nhà cả Trung Sĩ I Thọ nghe được để an toàn, được nghe chuyện là xin mà chết, Tiểu Đoàn đến đâu, tôi đem bà con theo đó”. Họ hiểu ý tôi nên rất hoan hỉ.

Thành Phố Hải An bây giờ trở về, 99% đều bỏ ra Đà Nẵng lánh nạn. Tiểu Đoàn rời Ty Công Chánh Quân Nam để đến vị trí phòng thủ theo lệnh Địch Tá Hoàng. Đó là hàng Bức Hải An trên đường ra Đà Nẵng. Trước khi đi, tôi còn đi lấy một Tiểu Địch, một máy truyền tin do một Trung Sĩ cả Ban 2 Chó Huy để đón nhận những tin tức về quân.

Tôi vị trí phòng thủ mới, tôi quá mệt mỏi, tinh thần căng thẳng. Tôi đang nghĩ suy nghĩ thì Hải Sĩ Minh báo về một tô cháo và một ly cà phê sữa đang nóng và nói:

-Mấy ngày nay Tiểu Tá ít ăn, ít ngủ, chuyện không, lo suy nghĩ nhiều, em thấy Tiểu Tá mệt đó nghe. Tiểu Tá ăn tô cháo hâm nóng và uống ly cà phê để có sức đánh giặc chết. Tôi đang lo lắng, để nhà bố o đi, những chuyện thu xếp cả mình thì mình, lo cho mình như thế nên không đành và nói:

- Mấy ông kia ăn chưa? Bữa đâu mà có?

- Thấy Tiểu Tá, lúc này Ty Công Chánh có chuyện cả câu có là cả ông Tráng Ty đã bỏ đi rồi, nên em bắt 4 con, em bắt Địch Bàn sữa, những gì này có khäe mới gì để về công cả Địch Bàn.

- Thôi để, để đó, được một vòng nữa nghe. Tối sáng đến giờ, tôi chỉ uống nước không ăn gì ngoài một tô mì gói có để vào hai hộp gà cũng do Hải Sĩ I Minh làm mà thôi. Cảm thấy đói, hộp mì mì ăn cà phê, ăn để quên nhà tô cháo thì nghe tiếng từ trên, tôi nhìn ra thì thấy hàng Quân Đoàn I có hai chiếc máy bay bay vào khá cao. Tôi báo Trung Úy Bình, Sĩ Quan Truyền Tin một máy qua tên số Quân Đoàn liên lạc xem sao. Không liên lạc được dù Bình đã có tất cả để lệnh truyền tin trong tay, đã liên lạc nhiều tên số và nhiều giờ chỉ có thể đi bằng máy bay những vô hiệu. Tôi biết chắc đó là máy bay Quân Đoàn, những không biết gì chỉ cần nào mà thôi. Lúc này, tôi hoàn toàn thất vọng. Tôi ra lệnh Địch Úy Quý, Tráng Ban 3 gọi các Địch Địch Tráng và hợp được thì thu hết Tiểu Địch Ty Công Chánh từ Tiểu Đoàn. Tôi còn ra lệnh Địch Úy Hà Thúc Thuyên đi với một máy, vài lính bố o và đến Ban Chó Huy Tiểu Khu xem Địch Tá Hoàng nghe thế nào mà không liên lạc được.

Mặt Trận Chào Cuộc Cùng Các Địch Quân Ngũ

Tác Giả: Tráng Quang Chung
Thứ Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

Bây giờ là 2 giờ sáng ngày 29.3.1975. Địch Ủy Truyền báo Trung Đoàn 2 đã âm thầm ra hàng biền đở về Đà Nẵng. Tiểu Địch Ty Công Chánh đã dẫn Tiểu Đoàn mang theo 9 người lính đở n muôn. Tôi cho về Địch Địch của hàng. Nhờ thế giờ này Tiểu Đoàn có 479 Quân Nhân tham chiến của 50 Quân Nhân các Địch V khác đi theo. Sau mặt bàn thảo của Sĩ Quan Tham Mưu và các Địch Địch Tráng, tất cả quyết định rút về Đà Nẵng, vào trình diện Quân Đoàn.

Tôi hoàn toàn đồng ý và trình bày:

-Bây giờ còn sớm, của tôi 3 giờ, chúng ta dẫn Chùa Non Nước sắp Địch V phòng thủ Quân Đoàn ở đó trừ của sáng, họ không nhận diện được ta có thế ngụy nhận và biến lo. Tôi quyết định 4 giờ sáng chúng ta xuất phát theo đường hình Địch Địch 1 đi dẫn đở, Địch Địch 3 bên trái, Địch Địch 4 bên phải, Địch Ủy Truyền Tiểu Đoàn Phó đi về Địch Địch này vì có Trung Đoàn 2 đi ra biền, nếu gặp tình huống liên lạc hàng ngang tránh ngụy nhận. Địch Địch 2 đi sau, Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn đi giữa, gia đình đi sau Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn. Trên đường đi nếu có chướng ngại, chúng ta phải ý tứ nhau đở nhau về Đà Nẵng. Tất cả, nếu không ai có ý kiến gì khác thì về Địch V chuần bắt lên đường khi có lệnh.

Đúng 4 giờ sáng ngày 29.3.1975, Tiểu Đoàn bắt đở di chuyển theo lệnh nhận đã phân nhiệm. Trên đường đi, chúng tôi không gặp mặt sự kháng cự nào, chỉ gặp vài du kích biến lo t, vô sự, các Địch Địch phần ngụy nhận và tiểu quân. Gần 9 giờ sáng, Địch Địch đở do Trung Ủy Thành Chỉ Huy báo cáo đã dẫn Non Nước, gặp Địch V biến, đã nhận diện và nói chuyện với nhau. Trung Ủy Thành nói chuyện đã gặp mặt Địch Ủy Tháy Quân Lực Chiến đang ngồi trên chiến xa nói là họ được lệnh không cho mặt Quân Nhân nào vào Đà Nẵng mà mang súng, muôn vào phải biến súng ở đây. Tôi nghe cũng ngạc nhiên. Lính mà không cho mang súng thì đánh giết biến gì, ôm mà của họ? Lệnh gì kẻ của về.

Tôi nói cho Trung Ủy Thành ra lệnh cho Binh Sĩ đường tôi chỉ, cảm phần ngụy đở tôi lên tiếp xúc. Tôi ra lệnh cho Địch Ủy Quý là các Địch Địch thu hàng gặp Tiểu Đoàn, bắt trí tôi chỉ chỉ lệnh và nói Địch Ủy Truyền dẫn gặp tôi. Trên con đường dẫn gặp Địch Ủy Tháy Quân Lực Chiến, tôi suy nghĩ: Tình hình an ninh Đà Nẵng rất xấu, đã có vị trí của trang thành lính xâm nhập rồi, nên mặt có lệnh đó.

Tôi gặp về Địch Ủy Tháy Quân Lực Chiến và trình bày sự việc xin được vào Đà Nẵng. Ông ta dứt khoát và biến đó là lệnh, tôi không thể sai được. Tôi cũng biết lệnh của Quân Địch, tôi nói tình lý cho Địch Ủy Tháy Quân Lực Chiến và gặp nhận. Ông ta mỉm cười và nói đở hỏi của

Một Lần Chào Cuộc Cùng Cả Địch Quân Ngũ

Tác Giả: Tráng Quang Chung
Thứ Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

---

trên.

Tôi tìm hiểu Thi u Tá Địch là cấp trên cả ông ta vì Thi u Tá Địch học chung môn Khóa B Bình cao cấp với tôi năm 1973 học chung môn phòng, cùng người Hu, nên chúng tôi cũng thân nhau. Tôi cũng nói cho ông ta biết là tôi cũng là bạn thân với Thi u Tá Địch, Ti u Đoàn Tráng Tháy Quân Lác Chián, với Đái Úy này xác nhận là Thi u Tá Địch là Ti u Đoàn Tráng cả ông ta. Ông ta nói chuyện với Thi u Tá Địch sau đó trao máy cho tôi để nói chuyện. Thi u Tá Địch cho tôi biết Quân Đoàn đã đi hết, đã bỏ ngõ, Tháy Quân Lác Chián cũng đang tìm cách về Sài Gòn cả biết tính sao đây. Thế là hết! Tôi trả máy cho Đái Úy Tháy Quân Lác Chián.

Tôi ra khỏi Đái Úy Quý giờ tôi ở Sĩ Quan đến gặp tôi. Bây giờ là 9 giờ 30 sáng ngày 29.3.1975 tôi ở Chùa Non Nước, Đà Nẵng. Với Đái Úy Tháy Quân Lác Chián cũng báo cho tôi biết là tôi được do vào Đà Nẵng. Tôi chỉ nói cảm ơn. Chián xa nhà máy quay đầu chú ý lui về Đà Nẵng có tung thời Tháy Quân Lác Chián theo. Thi u Tá Địch Tháy Quân Lác Chián cũng cho tôi biết không còn phải tin vào Sài Gòn nữa, chính Đán Ông ta cũng phải lo liệu lấy. Không ai Chá Huy nữa. Hai Quân Tiên Sa cũng như neo hết rồi.

Tôi ở Sĩ Quan có một. Tôi trình bày tình hình Quân Đoàn, Hai Quân do Thi u Tá Địch cho biết chính ông ta cũng không biết xử trí thế nào. Tôi nói:

- Tôi đã cùng Quân Nhân các cấp trong Ti u Đoàn chiến đấu bên nhau bấy lâu nay, nhất là sau Tôi cho đến bây giờ, tình hình chiến sự sôi động, gian lao khổ cực cùng anh em. Tôi đã đoán được tình hình, cấp ngừng cả Ti u Đoàn với đây để được cùng nhau vào Sài Gòn tiếp tục chiến đấu, nhưng bây giờ sự việc xảy ra ngoài ý muốn cả chúng ta, tôi rất đau khổ với sự việc này.

Tôi cũng kể với sự tiếp xúc cả tôi và Thi u Tá Địch Tháy Quân Lác Chián, sự suy luận cả tôi, sự hiểu biết về tình hình cả tôi cho tôi tiếp tục nghe và nói tiếp:

- Không nên tập trung cả Đái Đái, sự bố trí công bố thông tin, chờ đợi Trung Đái giới thích cho hiểu, thông cảm tìm cách vào Sài Gòn hoặc về gia đình tùy ý. Quyán Chá Huy bây giờ tùy nghi các anh lo liệu. Nếu ai về nhà thì vũ khí nên phá hủy để tránh rơi vào tay địch. Các bạn tập do thi hành theo ý mình, đi đâu cũng như là phải an ủi, giới thích cho Lính hiểu tâm trạng cả chúng ta bây giờ.

Một Lần Chào Cuộc Cùng Các Địch Quân Ngũ

Tác Giả: Tráng Quang Chung
Thứ Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

Có nhiều người nói rằng tôi chưa muän đi. Lúc này tôi nhä cái xác không hồn, người xuống đất, däa vào công trường của ngõ của một nhà bên đường xem phần những của Quân Nhân các cấp của Tiểu Đoàn như thế nào. Các Sĩ Quan đã đến chia sẻ đau khổ của tôi, nhiều người nói:

Mười giờ 30 sáng ngày 29.3.1975. Tôi vẫn ngồi yên tại chỗ. Trung Đäi Tình Báo của Ban 2 vẫn đứng quanh tôi để báo về những tình hình lúc hành quân.

Trung Sĩ I Nguyễn Thọ đứng đứng trước mặt tôi nghiêm để tay chào một cách tränh träng rồi nói:

- Chắc em không vào Sài Gòn đâu Thiäu Tá. Các Quân Đoàn không một trận đánh nào mà đã bỏ đi rồi, em thấy chán quá rồi. Em chúc Thiäu Tá nhiều may mắn, công việc vào cho đẹp của Sài Gòn.

Cái xác không hồn của tôi vẫn ngồi dựa vào trụ cột, không chào hỏi, không bắt tay ai, tôi nói:

- Tao bây giờ không biết tính sao, tao công việc của Đän Vä tại đây để cùng vào Nam song không nghe như thế này, tao rất thương anh em những bây giờ ngoài tầm tay tao rồi.

Vä Trung Sĩ I Thọ đứng và 2 con, một đứa 6 tuổi, một đứa 4 tuổi cùng đi với Tiểu Đoàn hôm qua. Chúng ta bắt tay tại trước mặt tôi và nói:

- Em chúc Thiäu Tá lên đường bình an vào cho đẹp của Sài Gòn nghe Thiäu Tá, chúng tôi công việc của Thiäu Tá nó gì thế không tha đâu.

Tôi đứng dậy xoa đầu hai đứa nhà đang đứng bên mình, có lẽ phần những người lính sẽ đi với đàn bà chúng tôi đã có đến nhà chúng ta mà yêu mến rồi, nên cũng thương thôi. Tôi nói:

Một Lần Chào Cuộc Cùng Cả Đới Quân Ngũ

Tác Giả: Tráng Quang Chung
Thứ Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

- Tôi cũng không biết có đi được không, đến đâu hay đó, Thoáng thì chắc nó không biết đâu vì nó có p b c nhä mà là chỉ n tranh chính trä ăä thua gì. Cä gäng lo cho hai đäa nhä.

- Cám än Thiäu Tá, chúc Thiäu Tá thäng lä bình an. Thoáng tiến lên mặt bäc, đäa tay chào tôi län näa.

Tôi cũng không chào läi, đäa tay bät và nói:

-Thôi mà yä đi, tùy tình hình đäa phäng mà säng chäc không can gì đâu. Anh ta đến chào Đäi Úy Hà Thúc Thuyên Tiäu Đoàn Phó, Đäi Úy Lê Ngọc Nhät Träng Ban 2 Tiäu Đoàn và Đäi Úy Huỳnh Văn Quý Ban 3 Tiäu Đoàn rồi tä giäa ra đi. Đến lúc này chä còn nhäng Sĩ Quan đó và khoäng 20 Lính cäa Trung Đäi Tình Báo mà thôi. Còn tôi läi ngäi xuäng đät đäa vào trä väi. Đäi Úy Thuyên đến nói:

-Thôi mình cä vä Đà Nẵng rồi hãy tính. Tôi đang chán nän chäa có quyät đänh nào đät khoäat thì bäng nghe mặt tiến nä län phía sau nhà tôi đang ngäi. Lính tôi phän äng ngäi xuäng trong thä sän sàng tác chỉ n.

Tôi nói:

-Minh, mà yä ra xem cái gì đó? Minh đi väi hai ngäi lính näa, sau hän 5 phút chäy lui, trä läi:

- Thiäu Tá äi! Ông Trung Sĩ l Thoáng tä bäng läu đến väi vä con ông ta rồi.

Tôi quá bàng hoàng và xúc động, tä nhiên tôi bät khóc. Tôi đã đến ng träc hàng trăm cái chät, sä rên la đau đến, sä nhän gäi träi trän cäa thuäc cäp säp chät mäc đäu tôi rät xúc động, tôi cũng có trái tim biết đau khổ nhäng tôi tä käm chä không bao giờ khóc, nhäu läm là đä con mät. Tôi cä gäng käm chä không đä cho thuäc cäp biết sä mäm yäu vä tình cänh cäa tôi. Thế mà hôm nay không hiểu sao tôi läi bät khóc, có lä đây là län khóc đäu tiên và cũng là län khóc cuối cùng trong 13 năm quân ngũ cäa tôi đến väi thuäc cäp.

Một Lần Chào Cuộc Cùng Cả Địch Quân Ngũ

Tác Giả: Tráng Quang Chung
Thứ Hai, 12 Tháng 4 Năm 2010 04:29

Tôi hỏi:

- Nó chết ở đâu.

- Ông chết ở nhà kia.

Theo tay chá cá Minh thì sau căn nhà tôi đang đứng cách một cái náa. Tôi đi theo Minh, 6 người lính báo vá tôi cũng đi theo. Căn nhà tôn nhá xây vách chung quanh. Một căn nhá táng hái háng hián ra trác mặt tôi. Bên thì hài không toàn vẹn, một xác áo quần, một ná còn đứng lái trong một góc cá căn nhà, máu đang chảy, thát tung táe dính cá vào táng. Tôi không nói gì, quan sát và đứng nghiêm chào vĩnh biệt 4 anh hùng rời ra đi. Các Binh Sĩ theo tôi cũng bắt chác chào rời đi ra đứng.

Bây giờ là 11 giờ ngày 29.3.1975. Một Trung Sĩ láp bác quá nhá so với tôi, một thuác cáp mà trước đây tôi đã từng có lúc gọi bằng “tháng”, một phần vì anh ta nhá tuái hơn tôi, phần khác vì gọi như thế cho thân một, có nháng lái lám mà tôi đã rời bỏ đôi khi còn nháng lái náa, thế mà hôm nay tôi phải gọi là Ông, Ông Thọáng với lòng tôn kính vì đây là một Vị Anh Hùng hơn tôi rất nhiều, ít nhất là lòng can đảm, sự thá hián bất khuất không tháng chung với cáng sự. Hôm nay tôi viết để vinh danh một Quân Nhân Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa cho con cháu sau này biết đến.

Xin nghiêng mình tôn vinh một Vị Anh Hùng của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa. Hai giờ chiều ngày 29.3.1975, viết cáng đã treo cá Tòa Thá Chính Đà Nẵng.